

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **J. Š.,** zast. Mgr. Hynkem Gajou, advokátem, se sídlem Sevastopolská 4, Brno proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí,** se sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 4. 5. 2017, č. j. 41 A 82/2016 - 28,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Hynkovi Gajovi, advokátovi, se sídlem Sevastopolská 4, Brno, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v celkové výši 1573 Kč, která bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

[1] Krajský soud v Brně usnesením ze dne 4. 5. 2017, č. j. 41 A 82/2016 - 28, odmítl žalobu, kterou se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 9. 2016, č. j. MPSV-2016/203145-921, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Brně ze dne 28. 6. 2016, č. j. 9876/2016/KUR, jímž byl žalobci ode dne 1. 4. 2016 odejmut doplatek na bydlení. Krajský soud dále rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení a přiznal ustanovenému zástupci Mgr. Hynkovi Gajovi odměnu ve výši 2600 Kč.

[2] V odůvodnění usnesení krajský soud konstatoval, že podle § 72 odst. 1, věty první, zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), lze žalobu podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. Podle § 72 odst. 4 s. ř. s. zmeškání lhůty pro podání žaloby nelze prominout. Rozhodnutí

žalovaného bylo žalobci doručeno dne 6. 10. 2016. Posledním dnem lhůty pro podání žaloby tak bylo datum 6. 12. 2016, žaloba však byla podána k poštovní přepravě až dne 14. 12. 2016, a krajský soud ji proto odmítl pro opožděnost.

[3] Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst 1 písm. e) s. ř. s., neboť krajský soud zcela jednoznačně neprokázal, že žaloba byla podána opožděně. Dle mínění stěžovatele byla žaloba krajskému soudu podána včas, neboť rozhodnutí žalovaného nebylo vypraveno poštovní zásilkou X, z jejíž doručenky vycházel krajský soud, nýbrž poštovní zásilkou X. Z doručené obálky a z detailní informace doručovatele k zásilce X vyplývá, že tato zásilka obsahující žalobou napadené rozhodnutí žalovaného byla připravena k vyzvednutí dne 31. 10. 2016 a lhůta k jejímu uložení uplynula dne 10. 11. 2016. Lhůta k podání žaloby tak stěžovateli uplynula až dne 10. 1. 2017, přičemž žaloba byla dána k poštovní přepravě již dne 14. 12. 2016 a krajskému soudu byla doručena dne 16. 12. 2016. Krajský soud podle stěžovatele pochybil, když jednostranně vycházel ze spisu žalovaného a nevyžádal si od žalobce originál poštovní obálky, ve které mu údajně mělo být doručeno rozhodnutí žalovaného. Z originálu obálky je dle stěžovatele zcela zřejmé, že údaje na doručence (obsah zásilky), byly žalovaným vyplňovány teprve až poté, co se mu doručenka vrátila. Tato skutečnost je na první pohled zcela patrná ze samopropisovací plochy nacházející se pod oddělenou doručenkou. Zatímco na levé straně jsou na první pohled patrné údaje vyplněné poštovní doručovatelkou, na pravé straně chybí údaje o obsahu zásilky. Z toho lze dovodit, že byly žalovaným vyplňovány až dodatečně po vrácení doručenky. Tento postup vedl nebo mohl vést k vyplnění jiného obsahu zásilky na příslušnou doručenku, než jaká byla ve skutečnosti doručována. Stěžovatel má za to, že žalovaný ve snaze mu nezákonným způsobem zkrátit zákonnou lhůtu pro podání žaloby nevyplnil na doručence obálky správně údaje o jejím obsahu. Stěžovatel v této souvislosti odkázal na vyrozumění policie ČR ze dne 14. 7. 2014, č. j. KRPB-129982-9/ČJ-2014-060313-KOT, ze kterého podle něj vyplývá, že v minulosti docházelo ze strany žalovaného k manipulaci se zásilkami adresovanými stěžovateli. Stěžovatel dodal, že pokud v žalobě žádal o prominutí zmeškání lhůty ze zdravotních důvodů, činil tak pouze z procesní opatrnosti.

[4] Stěžovatel dále namítl nesprávnou výši odměny ustanoveného zástupce. Krajský soud správně zjistil, že ustanovený advokát je plátcem DPH, ve výsledné částce odměny ustanoveného advokáta však tuto skutečnost nezohlednil. Krajský soud pochybil rovněž tím, že o odměně ustanoveného zástupce rozhodl přímo v napadeném usnesení a znemožnil tak ustanovenému zástupci doložit a prokázat všechny jím provedené úkony právní služby; ustanovenému zástupci tak nebyla přiznána odměna za další poradu s klientem, náhrada za promeškaný čas a hotové výdaje v souvislosti s cestou za klientem z Brna do Kuřimi a zpět.

[5] Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu zrušil, věc mu vrátil k dalšímu řízení a stěžovateli přiznal náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

[6] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

[7] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté přezkoumal

napadené usnesení krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[8] Zdejší soud zdůrazňuje, že kasační stížnost míří proti usnesení krajského soudu, jímž byla žaloba v předmětné věci odmítnuta pro opožděnost. Žaloba tedy nebyla krajským soudem meritorně posuzována. V souladu se svou ustálenou judikaturou (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 43/2003 - 38, rozsudek ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, či rozsudek ze dne 5. 1. 2006, č. j. 2 As 45/2005 - 65) se tak soud mohl v návaznosti na kasační argumentaci zabývat pouze tím, zda je rozhodnutí krajského soudu o odmítnutí žaloby v souladu se zákonem [viz § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.].

[9] Podle § 71 odst. 1 písm. a) s. ř. s. musí žaloba obsahovat označení napadeného rozhodnutí a den jeho doručení nebo jiného oznámení.

[10] Podle § 72 odst. 1 s. ř. s. lze žalobu podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. Lhůta je zachována, byla-li žaloba ve lhůtě podána u správního orgánu, proti jehož rozhodnutí směřuje.

[11] Ze soudního spisu zdejší soud zjistil, že žaloba byla podána k poštovní přepravě dne 14. 12. 2016, tuto skutečnost stěžovatel ani nerozporuje. Stěžovatel přitom v žalobě neuvedl den, kdy mu bylo napadené rozhodnutí doručeno. Usnesením krajského soudu ze dne 23. 1. 2017, č. j. 41 A 82/2016 – 5, byl stěžovatel osvobozen od soudních poplatků a byl mu ustanoven zástupce, Mgr. Hynek Gaja, advokát. Současně byl stěžovatel tímto usnesením vyzván, aby ve stanovené lhůtě odstranil vady žaloby, mj. aby označil den, kdy mu bylo doručeno žalobou napadené rozhodnutí. Stěžovatel žalobu doplnil prostřednictvím ustanoveného zástupce dne 23. 2. 2017. Pokud jde o označení dne, kdy mu bylo doručeno rozhodnutí žalovaného, uvedl, že z důvodu neuspokojivého zdravotního stavu si ani není jist okamžikem, kdy si zásilku s předmětným rozhodnutím převzal. A dále uvedl, že ze sledování zásilky X vyplývá, že při pokusu o doručení této zásilky dne 26. 9. 2016 nebyl zastižen, zásilka byla uložena u provozovatele poštovních služeb do dne 6. 10. 2016 a dne 7. 10. 2016 byla dle záznamu provozovatele poštovních služeb dodána do poštovní schránky stěžovatele. K uvedenému stěžovatel předložil výpis o sledování zásilky X.

[12] Krajský soud si vyžádal od žalovaného správní spis, z jehož obsahu zjistil, že podle připojené doručenky bylo rozhodnutí žalovaného připraveno k vyzvednutí dne 26. 9. 2016 a lhůta k jejímu uložení (10. den) uplynula 6. 10. 2016. Stěžovatel namítal, že krajský soud pochybil, jestliže jednostranně vycházel ze správního spisu a nevyžádal si od něj originál poštovní obálky, ve které mu údajně mělo být rozhodnutí žalovaného doručeno. Tato námitka není důvodná.

[13] Včasnost žaloby je jednou z nutných podmínek věcné projednatelnosti žaloby. Jak vyslovil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 16. 4. 2013, č. j. 6 As 55/2012 – 51, soud musí skutečnosti rozhodné pro závěr o včasnosti nebo opožděnosti žaloby zkoumat vždy z úřední povinnosti. V tomto rozsudku dále zdejší soud uvedl, že „*žalobce ani žalovaný tedy*

nenesou přímo důkazní břemeno ohledně prokázání včasnosti, respektive opožděnosti žaloby; tuto otázku musí primárně posuzovat sám soud, a to i nad rámec tvrzení účastníků podle skutečného stavu".

[14] Jak bylo shora uvedeno, stěžovatel v žalobě neuvedl s jistotou den, kdy mu bylo doručeno žalobou napadené rozhodnutí, krajský soud si proto vyžádal správní spis, ze kterého zjistil skutečnosti rozhodné pro posouzení včasnosti žaloby.

[15] Nejvyšší správní soud si správní spis rovněž vyžádal a ověřil z něj, že rozhodnutí žalovaného č. j. MPSV-2016/203145-921, bylo vydáno dne 22. 9. 2016, vypraveno bylo dne 23. 9. 2016. K rozhodnutí žalovaného je připojen originál doručenky, která je řádně vyplněna a osvědčuje skutečnost, že stěžovatel byl poučen a vyzván k vyzvednutí zásilky, přičemž zásilka obsahující písemnost č. j. MPSV-2016/203145-921 byla připravena k vyzvednutí dne 26. 9. 2016, fikce doručení tak nastala uplynutím 10 dnů, tedy 6. 10. 2016. Dne 7. 10. 2016 byla zásilka vhozena do schránky stěžovatele, nutno ale podotknout, že vhození nemá žádný právní účinek. Ode dne 6. 10. 2016 běžela zákonná dvouměsíční lhůta k podání žaloby, která marně uplynula dne 6. 12. 2016. Stěžovatel podal žalobu k poštovní přepravě až dne 14. 12. 2016, a krajský soud proto dospěl ke správnému závěru, že byla podána opožděně. Nejvyšší správní soud poznamenává, že krajský soud neměl důvodu pochybovat o pravdivosti údajů na předmětné doručence, neboť zjištěné skutečnosti nebyly v rozporu s tvrzením v žalobě. Nebylo proto nutné vyžadovat od stěžovatele předložení originálu poštovní obálky, ve které mu mělo být rozhodnutí žalovaného doručeno. K takovému postupu nebyl důvod a krajský soud nepochybil, jestliže vycházel z obsahu správního spisu.

[16] Jak Nejvyšší správní soud v minulosti opakovaně vyložil, doručenka zakládá vyvratitelnou domněnku správnosti údajů na ní uvedených. Ke zpochybnění údajů vyplývajících z doručenky musí adresát rozhodnutí předestřít jinou, avšak srovnatelně pravděpodobnou verzi reality (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2010, č. j. 9 As 65/2009 – 61). To se v projednávané věci nestalo. Stěžovatel v kasační stížnosti oproti žalobě nově tvrdí, že rozhodnutí žalovaného mu bylo doručeno nikoli poštovní zásilkou X, z jejíž doručenky vycházel krajský soud, ale poštovní zásilkou X, která byla připravena k vyzvednutí dne 31. 10. 2016 a fikce doručení u ní nastala dne 10. 11. 2016, tedy žaloba byla podána včas. Nejvyšší správní soud musí tato tvrzení odmítnout jako zcela nepodložená. Stěžovatel k uvedeným tvrzením sice předložil kopii obálky poštovní zásilky X spolu s informací o sledování této zásilky systémem Sledování zásilek, tyto listiny ale nevypovídají nic o tom, co bylo obsahem obálky poštovní zásilky X, tedy jaká písemnost byla obálkou doručována. Předložené listiny tedy neprokazují tvrzení stěžovatele o doručení rozhodnutí žalovaného zásilkou X a nemohou zpochybnit závěry krajského soudu o doručení rozhodnutí fikcí dne 6. 10. 2016 a o opožděnosti žaloby.

[17] Jako nepodloženou a spekulativní musí Nejvyšší správní soud odmítnout rovněž námitku stěžovatele, že údaje o obsahu zásilky X byly žalovaným na doručence vyplňovány dodatečně poté, co se mu doručenka vrátila zpět. Stěžovatel argumentuje tím, že údaje o obsahu zásilky absentují na obálce, přestože doručenka je samopropisovací a údaje vyplněné na doručenku poštovní doručovatelkou na obálce jsou.

[18] Jak bylo konstatováno výše, předmětná doručenka byla řádně vyplněna, obsahovala nezbytné údaje o odesílateli, adresátovi a označení doručované písemnosti číslem jednacím; uvedené údaje byly na doručenku evidentně vytištěny za použití tiskárny (zřejmě inkoustové, resp. laserové), nikoli např. psacím strojem či rukou, proto nedošlo k jejich propsání na obálku přes samopropisovací doručenku. Naopak ručně psaný text, při kterém dochází k potřebnému tlaku na samopropisovací papír, se na obálku pod doručenkou propsal. Spekulace stěžovatele, že údaje na doručence byly žalovaným dopsány dodatečně, jsou tedy zcela scestné a nepodložené. Ze stěžovatelem předloženého vyrozumění oznamovatele Policií ČR ze dne 14. 7. 2014 vyplývá pouze to, že na základě trestního oznámení stěžovatele bylo policejním orgánem zjištěno, že pracovnice Úřadu práce, kontaktního pracoviště v Kuřimi v souladu s věstníkem České pošty prověřily správnost obsahu zásilky adresované stěžovateli. Nelze proto na základě tohoto vyrozumění přisvědčit stěžovateli, že žalovaný v minulosti manipuloval se zásilkami adresovanými stěžovateli, a to dokonce tak, že by měnil obsah zásilky v průběhu úložní doby.

[19] Stěžovatel dále vznesl námitky proti výši odměny za zastupování a náhrady hotových výdajů, jež byla přiznána ustanovenému zástupci v řízení o žalobě. Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval přípustností této stížní námitky. Podle § 104 odst. 2 s. ř. s. je kasační stížnost, která směřuje jen proti výroku o nákladech řízení, nepřípustná. Předmětnou otázkou se zabýval již rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 1. 6. 2010, č. j. 7 Afs 1/2007 – 5, z něhož vyplývá, že zákon nepřipouští kasační stížnost, je-li jejím jediným důvodem napadení výroku o nákladech řízení. V projednávané věci se stěžovatel nedomáhal soudního přezkumu jen ve vztahu k výroku o nákladech řízení; jeho stížní námitka směřující proti výroku o nákladech řízení je proto přípustná. Nejvyšší správní soud se zabýval důvodností této námitky.

[20] Pokud jde o námitku nepřiznání částky odpovídající dani z přidané hodnoty, Nejvyšší správní soud ze spisu krajského soudu zjistil, že krajský soud tuto věc již napravil, když opravným usnesením č. j. 41 A 82/2016 – 34, ze dne 16. 6. 2017, navýšil odměnu určenou ustanovenému zástupci o sazbu 21 % DPH, tj. o částku 546 Kč, celkem tedy byla ustanovenému zástupci opravným usnesením přiznána odměna 3146 Kč. Podle připojené doručenky bylo opravné usnesení doručeno ustanovenému zástupci dne 21. 6. 2017.

[21] Dále měl krajský soud pochybit tím, že odměně ustanoveného zástupce rozhodl přímo v usnesení, kterým žalobu odmítl a ustanovenému zástupci tak znemožnil doložit a prokázat provedené úkony a nepřiznal mu tak odměnu za provedený úkon právní služby a náhradu za promeškaný čas a cestovné.

[22] Dle § 61 odst. 1 s. ř. s. rozhodne soud o povinnosti nahradit náklady řízení zpravidla v rozsudku nebo usnesení, jímž se řízení končí. K výrokům o nákladech řízení patří také výrok o odměně a náhradě hotových výdajů ustanoveného zástupce, neboť tyto náklady hradí stát. Pokud krajský soud rozhodl o nákladech řízení včetně odměny ustanoveného zástupce v usnesení, kterým žalobu odmítl pro opožděnost, nepochybil, neboť mu to umožňuje zákon. Ze soudního spisu pak vyplývá, že ustanovený zástupce, ač mu v tom nic nebránilo, nepředložil soudu vyúčtování učiněných úkonů ke dni rozhodnutí krajského soudu, kterým rozhodl jak o odmítnutí žaloby, tak o nákladech řízení (soud je přitom oprávněn rozhodnout o nákladech řízení i bez návrhu). Krajský soud proto správně rozhodl podle obsahu soudního spisu a ustanovenému zástupci přiznal

odměnu za dva úkony právní služby a režijní paušál s tím spojený. Nejvyšší správní soud v postupu krajského soudu neshledal pochybení.

[23] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[24] Zároveň Nejvyšší správní soud rozhodl o nákladech řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 a 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému náhrada nákladů nenáleží. Ustanovenému zástupci Nejvyšší správní soud přiznal odměnu a náhradu hotových výdajů za jeden úkon právní služby, a to podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Za tento úkon mu náleží odměna ve výši 1000 Kč (§ 7 bod 3 ve spojení s § 9 odst. 2 advokátního tarifu) a paušální náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), tj. celkem 1300 Kč. Ustanovený zástupce žalobce doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, přiznaná odměna mu proto byla navýšena o sazbu této daně ve výši 21 % na výslednou částku 1573 Kč, která bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. března 2018

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu